

04.01.2023

339/10.02.03/2022
[Satamatunnelin
asemakaava ja
asemakaavan muutos]**Helsingin kaupunki**

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoituspalvelu
helsinki.kirjaamo@hel.fi
PL 10
00099 Helsingin kaupunki

Viite

Lausuntopyyntönnö 7.12.2022
Diaarinumero HEL 2021-012679
Hankenumero 6704_1
Oas 1630-00/22

Lausunto Satamatunnelin asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Helsingin kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen 3.2.2021 mukaisesti Tallinnan ja Helsingin välinen matkustajaliikenne keskitetään Länsisatamaan, minkä seurauksena toiminta Länsisatamassa lisääntyy. Helsingin Satama Oy:n tavoitteena on kasvattaa nykyisen Länsisataman kapasiteettia vastaamaan keskittämisen myötä lisääntyvää liikennettä. Sataman toimintaedellytysten sekä järjestelyn tuottamien kokonaishyötyjen turvaamiseksi, Länsisatamasta Länsiväylälle on suunniteltu toteuttavaksi satamatunneli, joka mahdollistaa Länsisataman toimintojen laajentamisen ja satamaliikenteen sujuvan järjestämisen.

Nyt nähtävillä oleva Satamatunnelin asemakaava ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on osa laajaa kokonaisuutta, jossa Helsingin Satama Oy laajentaa Länsisatamaa. Hankkeesta on parhaillaan käynnissä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Satamatunneli käsittää Länsisataman satama-alueen ja Länsiväylän/Salmisaarenkadun yhdistävän liikennetunnelikokonaisuuden kaukiorakenteineen. Satamatunnelien kalliotunneleiden pituus vaihtelee eri hankevaihtoehtojen välillä 1433–2012 metriä. Tunneliosuudet ovat kaksoistunneleita, jossa kumpikin ajosuunta on omassa tunnelissaan. Kalliotunneliin menevä ja tunnelista tuleva liikenne kulkee betonisessa ylhäältä kattamattomassa kaukalossa, jonka pituus vaihtelee Länsiväylän päässä välillä 110–213 metriä vaihtoehdosta riippuen.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

HSL on lausunut Länsisataman laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnossa HSL toteaa, että

04.01.2023

339/10.02.03/2022
[Satamatunnelin
asemakaava ja
asemakaavan muutos]

Länsisataman laajentaminen ja satamatunneli ovat Helsingin sataman omia hankkeita eivätkä siten sisälly MAL 2023 -investointiohjelmaluonnokseen, mutta niiden vaikutuksia seudulliseen liikennejärjestelmään ja maankäyttöön arvioidaan. Pikaraitiotieyhteys välillä Hakaniemi–Länsisatama on investointiohjelmassa mukana oleva suunnittelualueelle ulottuva hanke. HSL pitää tärkeänä, että Länsisataman laajennuksen ja satamatunnelin vaikutuksia liikennejärjestelmään, erityisesti Länsiväylän ja Kehä I:n liikenteen toimivuuteen arvioidaan laajasti. Sataman keskittämisstrategialla on vaikutuksia satamatunnelia ja Helsingin kantakaupungin länsiosaa laajemmalle. Liikenteellisiä vaikutuksia tuleekin arvioida kattavasti ja riittävän laajalta alueelta, ml. Pohjoisranta sekä Katajanokan terminaali että Olympiaterminaali.

HSL on varautunut keskitetyn Länsiterminaalin kasvavaan joukkoliikennetarpeeseen kaupunki- ja pikaraitioliikenteen linjastosuunnitelmassa esitetyllä pikaraitiolinjalla rautatieasemalta Länsisatamaan. Pikaraitiolinja sisältyy MAL 2023 -suunnitelmaluonnokseen ja sen yleissuunnittelu on käynnistymässä vuoden 2023 aikana Helsingin kaupungin ja Kaupunkiliikenne Oy:n toimesta. Tunneloitavan satamaliikenteen myötä syntyviä hyötyjä on purkaa pikaraitioliikenteen toimintaedellytyksiä uhkaava ruuhkautuminen Länsilinkissä. Satamatunnelilla olisi Jätkäsaaren ja Länsiterminaalin joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä parantava vaikutus.

Länsiväylän itäpäässä ja Porkkalankadulla on ja tulee olemaan myös Länsimetron jatkeen linjaston käyttöönoton jälkeen runsaasti bussiliikennettä, jonka toimintaedellytykset eivät saa heikentyä satamatunnelin myötä. Bussiliikenteen toimintaedellytykset on turvattava myös rakentamisen aikana – HSL haluaa päästä osallistumaan alueen joukkoliikennettä koskeviin rakentamisen ja lopputilanteen ratkaisuihin suunnitelmien edetessä.

Satamatunneli on ratkaisu keskitetyn Tallinnan liikenteen synnyttämään kapasiteetin kasvuun ja sen kasvattamistarpeeseen. Länsisatamaan johtavan väylästä mitoitus ja kapasiteetin riittävyys tulee selvittää, jotta tunneli pystytään mitoittamaan oikein. Tunnelin mitoituksella on suora vaikutus sen tilavaatimuksiin myös maan pinnalla, ja siten se vaikuttaa Länsiväylän itäpäähän maankäyttömahdollisuuksiin sekä alueen pyöräilyn ja kävelyn reitistöön. Valittu mitoitusratkaisu tulee perustella riittävästi. Länsiväylän ympäristön osayleiskaavoitus on käynnistymässä keväällä 2023 ja erityisesti tunnelin pohjoisten suuaukkojen sijoittumisella ja mittakaavalla on suora vaikutus Salmisaaren maankäyttöskenaarioihin. Uusi maankäyttö synnyttää paineen lisätä joukkoliikennetarjontaa entisestään alueella. Tarjonnan muoto ja volyymi selviävät suunnitelmien tarkentuessa.

04.01.2023

339/10.02.03/2022
[Satamatunnelin
asemakaava ja
asemakaavan muutos]

Yhteensovitus Helsingin kaupungin maankäyttötavoitteiden sekä Helsingin sataman keskittämiskenaarion välillä on ilmeinen. HSL haluaa olla mukana jatkosuunnittelussa.

Lisätietoja lausunnosta antaa joukkoliikennesuunnittelija Sakari Metsälampi (etunimi.sukunimi@hsl.fi).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Mika Nykänen
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 19.1.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.